

[Undervisningsministeren.]

talelærere, og til sådanne skoleforbund kan skolefonden give tilskud med halv refusionsvirkning for statskassen. Denne bestemmelse er imidlertid endnu ikke bragt til anvendelse, og det samme gælder en tilsvarende refusionsbestemmelse vedrørende private skoler, som påtager sig undervisning af børn, der bør underkastes særundervisning, og som underkastes et sådant tilsyn, som undervisningsministeriet måtte bestemme.

I forbindelse med overvejelserne om særundervisningens nuværende stilling er det værd at nævne, at skoletilsynslovens krav om, at der til hver amtsrådsreds skal knyttes en konsulent for særundervisningen, nu er opfyldt for praktisk taget alle amtsråds vedkommende, og den fremtidige ordning af særundervisning for børn sker på grundlag af de erfaringer, der indhøstes af konsulenterne. Jeg vil gerne give det ærede medlem ret i, at konsulenterne har udført et overordentlig værdifuldt arbejde. De har overfor lærerkolleger udført deres gerning i den rette hjælpsomhedens ånd. Det sande demokrati, kan man godt sige, viser sig ikke blot deri, at vi giver grønt lys for eliten, men at vi tager os af de svage stillede.

Endvidere bør det nævnes, at undervisningsministeriet på forslag til normeringslov for finansåret 1954—55 har stillet forslag om, at der oprettes en stilling som faginspektør for særundervisningen under statskonsulenten for folkeskolen og seminarierne. Det vil være meget ønskeligt, om dette forslag gennemføres, idet en faginspektør indenfor dette nye område af folkeskolens undervisning hidtil har været stærkt savnet. Der er næppe tvivl om, at en heldig gennemførelse af særundervisning i kommunerne inden den sidste frist herfor, den 1. april 1958, i høj grad vil være afhængig af, om kommunerne og myndighederne kan få den hjælp i disse spørgsmål, som en faginspektør vil kunne yde. Der er for mig ingen tvivl om, at vi nu nærmer os et tidspunkt, hvor vi, når hele landet er dækket af konsulenternes sagskundskab og sagkyndige arbejde, må tage det næste skridt og skabe en klar og fast ordning af betalingen for særundervisningen.

Dernæst rejste det ærede medlem en

forespørgsel angående præliminærkursus ved landsbyskolerne. I folkeskoleloven af 1937 § 2, stk. 2, hjemles der folkeskoler på landet ret til at oprette kursus til almindelig forberedelseseksamen. Dette er den vej, landkommunerne i almindelighed må gå, hvis de ikke kan eller vil indrette en egentlig eksamensskole, hvilket forudsætter indførelse af købstadsskoleordning. Det er rigtigt, at en sådan kursusordning medfører større eksamenskrav end realeksamen eller almindelig forberedelseseksamen ved real-skoler, idet eleverne bl. a. skal opgive hele det pensum, der er læst, og ikke blot det sidste års pensum, ligesom der ikke gives årskarakterer og ikke eksamineres af egne lærere. Danmarks Lærerforening og en kreds af ledere og lærere ved landsbyskoler med præliminærkursus har rettet henvendelse til ministeriet om en lempelse i disse forhold og om, at forberedelsestiden må blive begrænset til $2\frac{1}{4}$ år som det normale. Jeg er stort set enig med Danmarks Lærerforening. Når en så besynderlig ordning som den nuværende stadig eksisterer, skyldes det bl. a. følgende betragtninger.

Ved skolerne sker forberedelsen til eksamen gennem 4—5 år under stadigt tilsyn af undervisningsinspektionen, medens forberedelse på kursus kun strækker sig over 2—3 år og uden anden kontrol end eksamen. Dette anføres også som begrundelse for de strenge eksamensformer, herunder kravet om opgivelse af hele det pensum, der er læst; set med mine øjne i virkeligheden er ret umenneskelig og uholdbar ordning, når det drejer sig om børn. Der har endvidere været betænkelighed ved at begrænse forberedelsen til $2\frac{1}{4}$ år, selvom den normale tid på kursus i byerne er 2 år. Det drejer sig nemlig på landet om helt unge, medens de kursusøgende i byerne i reglen er mere modne, og en forberedelsestid på $2\frac{1}{4}$ år kan betyde et pres, som er pædagogisk og menneskelig uheldigt.

Man har med andre ord kalkeret eksamenskravene til ungdomsskolen over på barneskolen. Det drejer sig i virkeligheden om to forskellige skoleformer, der skal spændes ind under samme krav, og til forsvar for en sådan skolepolitik hævder man, at for vidtgående lempelser i den nugældende praksis kan betyde, at eksamen falder i værdi og ikke kan hævde sig over-